

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1880.

Andra Kammaren.

N:o 2.

Lördagen den 17 Januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

I enlighet med det vid gårdagens sammanträde fattade beslut skreds nu till val af Kammarens sekreterare, till hvilken befattnings erhållande Ombudsmannen H. A. Kolmodin ensam anmält sig.

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar, och befans, sedan sedlarna öppnats och uppräknats, att med undantag af en sedel, å hvilken icke var skrifvet något namn, de öfriga, 91 till antalet, innehöllo förenämnde sökandes namn, hvadan Ombudsmannen Kolmodin blifvit utsedd till Kammarens sekreterare.

Herr Kolmodin, hvilken derefter infann sig, underrättades om valets utgång och öfvertog protokollsföringen.

E. Thomasson.

Moritz Rubenson.

§ 2.

Föredrogs Herr A. F. Helanders i gårdagens sammanträde bordlagda ansökan om ledighet från riksdagsgörömlen under 14 dagar till den 29 i denna månad i anledning af inträffadt dödsfall inom hans familj.

Ordet begärdes af:

Herr Ola Andersson i Burlöf, som yttrade: Då jag sistlidne gårdag, vid fråga om godkännande af ett anmält förfall, förklarade mig ej vilja begära denna fråga på bordet, ehuru jag begärt bordläggning af en ansökan om ledighet, så antyde jag dermed också, att jag trodde att bifall till båda dessa olika ansökningar kunde medföra olika beräkning af arfvoden, något som jag önskade förekomma.

Jag torde väl knappast behöfva anmärka, att det icke är för det obetydliga penningbeloppet, utan för att en gång vinna klarhet i detta

fall, och likhet mellan ledamöterna, som jag velat att man skulle få tänka litet på saken.

Grundlagen stadgar uti 23 § 2 mom.: »Den ledamot af Kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet.»

Nu frågas: kan den, som anmäler förfall, vare sig han får detta godkändt eller ej, anses hafva *inställt sig* vid riksdagen? Efter mitt förmenande icke; kan han således med en rätt tolkning af nyss anförda stadgande och det sammanhang, som finnes emellan detta och 1:sta momentet i samma paragraf, ej heller erhålla arfvode? Vidare frågas: kan den, som begär och erhåller ledighet, anses hafva inställt sig? Jag vill snarast tro detta, eftersom ett medgifvande af ledighet torde förutsätta, att ledamoten inträdt i utöfningen af sin befattning.

Jag upprepar, att min afsigt endast är att vinna något bestämdt, hvarefter man kan rätta sig, och som naturligtvis måste öfverensstämma med grundlagen, uti en sak, som förut, med anledning af många påvisade olikheter, föranledt framställningar till Riksdagen och klander mot dem, som med saken haft att skaffa; jag har därför tänkt mig, att man i allmänhet under sådana förhållanden endast godkänner det anmälda hindret, hvarigenom trygghet är vunnen, att böter för uteblifvande ej kunna åläggas. Fall kunna ju inträffa, såsom då t. ex. en person rest från sitt hem och under vägen träffas af sjukdom eller annan olycka; och då arfvode billigtvis kan fordras; då bör ock permission beviljas. Jag skall nu närmare formulera mitt yrkande för *detta* fall, och anhåller om proposition derpå: att Kammaren, med anledning af Herr Helanders permissionsansökan, godkänner för den tid, som blifvit ifrågasatt, det anmälda hindret för inställelsen vid riksdagen.

Herr Rubenson: I motsats mot den förre talaren finner jag Kammaren böra medgifva den af Herr Helander sökta ledigheten från riksdagsgöromålen. Jag kan nemligen icke inse, att någon skillnad bör göras emellan en dylik begäran vid riksdagens början och en som framställes under riksdagens lopp. Hade Herr Helander nödgats af samma anledning som nu, dödsfall inom hans familj, begära ledighet under riksdagens lopp, hade utan tvifvel en sådan ledighet beviljats. Den bör då ock nu medgifvas. Uppbärande af riksdagsmannaarfvode är en fråga, som icke har något att göra med den nu föreliggande. Jag yrkar alltså, att icke allenast det af Herr Helander anförda förfall godkännes, utan äfven att hans ansökan om ledighet från riksdagsgöromålen beviljas.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Emot den förre talarens yttrande, att fråga om ledighet nu vid riksdagens början ej har med arfvodet att skaffa, lär jag ej behöfva anföra annat än att erinra om statsrevisorernes framställning i ämnet till sistlidne Riksdag samt Stats-Utskottets betänkande deröfver, äfvensom om en enskild motion i samma sak och Kammarens enskilda Utskotts deröfver afgifna betänkande. Den ovisshet, som i detta fall råder, trodde jag det skulle vara önskligt för en hvar att få häfd, och det synes mig som det för-

farande jag föreslagit, vore både enkelt och tillräckligt. Äfven om meningsskiljaktighet kunde finnas om den tydning jag velat gifva åt det anförda grundlagsstadgandet, hvilken tydning dock talaren ej ens försökt vederlägga, så kommer, genom antagande af mitt förslag, Herr Helander alldeles i åtnjutande af samma rätt och förmån, som tillkommer de öfrige ledamöter, hvilka nu anmält förfall och fått dessa godkända. Jag vidhåller mitt yrkande.

Härmed var öfverläggningen slutad. Med godkännande af det af Herr Helander anmälda förfall, biföll Kammaren hans ansökan om ledighet från riksdagsgöromålen.

Äfvenledes biföll Kammaren Herrar L. F. Torpadies och K. H. Berlins i § 4 af gårdagens protokoll omförmälda ansökningar om ledighet från riksdagsgöromålen, den förre till den 19 och den sednare till den 30 innevarande månad.

§ 3.

Herr Talmannen anmälde, att Herrar A. J. Lyth, P. Larsson i Lilla Fohle och C. A. Bokström, för hvilka förfall vid det under gårdagen skedda upprop blifvit anmäldt, äfvensom Herr Christen Assarsson, denna dag intagit sina platser bland Kammarens ledamöter.

§ 4.

Herr Talmannen hemställde att, i enlighet med ett i samråd med Första Kammarens Talman uppgjort förslag, val af ledamöter och suppleanter i de ständiga Utskotten måtte företagas nästa onsdag den 21 innevarande månad. Denna hemställan bifölls, hvarjemte Kammarerna beslöt, att suppleanter i nämnda Utskott skulle utses till lika antal med de ordinarie ledamöterna.

§ 5.

Derefter afgingo Kammarernas ledamöter klockan $\frac{3}{4}$ 11 f. m. till Storkyrkan för att efter derstädes bevistad gudstjänst infinna sig å rikssalen, hvarest Riksdagen komme att af Konungen öppnas.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Måndagen den 19 Januari.

§ 1.

Till fullgörande af Kammarens i § 5 af protokollet den 16 innevarande månad antecknade beslut, hade Herr *A. L. Senell* denna dag ingifvit en så lydande riksdagsmannafullmakt, som nu upplästes och godkändes:

Vid riksdagsmannaval, som den 12 i denna månad hållits i Christianstads och Cimbrishamns städer, har Herr Hofrättsassessoren Axel Leonard Senell blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för tiden till den 1 Januari 1882; hvarom detta länder till bevis och fullmakt.

Christianstads Rådhus den 15 September 1879.

Magistraten:

A. G. Leth.

F. Krook.

Bernh. Ruberg.

C. Bohmansson.

Sigill.

W. Svensson.

§ 2.

Herr *L. F. Torpadie* anmäldes hafva anländt till hufvudstaden och i detta sammanträde intagit sin plats bland Kammarens ledamöter.

§ 3.

Upplästes och lades till handlingarne ett af Herr *B. Martin* insändt sjukbetyg, lydande sålunda:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare, Jägmästaren *B. Martin* för närvarande är af sjukdom hindrad att lemna sin bostad, intygar

Stockholm den 18 Januari 1880.

Axel Jäderholm.

M. D.

§ 4.

På derom anmäld begäran, erhöll Friherre *B. O. Stackelberg* ledighet från riksdagsgörömlen under 14 dagar från och med morgondagen i anledning af inträffadt dödsfall inom hans familj.

§ 5.

Jemlikt Kammarrens den 16 i denna månad fattade beslut, företogs nu val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne; och blefvo dertill utsedde:

Herr <i>G. F. Asker</i>	med 164 röster
» <i>Carl Ivarsson</i>	» 164 »
och » <i>E. Key</i>	» 162 »

§ 6.

Vid derefter anställt val af de två ledamöter, hvilka, jemte två ledamöter af Första Kammarren, skola hafva inseende öfver Riksdagens kansli, blefvo i sådan egenskap utsedde:

Herr <i>P. S. Wieselgren</i>	med 139 röster
och » <i>J. Sjöberg</i>	» 137 »

§ 7.

Vidare företogs val af åtta ledamöter för att jemte Herr Talmannen tillsätta Kammarrens tjenstemän och betjening. Rösterna utföllo på det sätt, att

Herr vice Talmannen <i>O. Wijk</i> ,	
» <i>Jonas Andersson</i> i Häckenäs,	
» <i>G. F. Asker</i> ,	
» Friherre <i>J. T. Beck-Friis</i> ,	
» <i>E. G. Boström</i> ,	
» <i>Liss Olof Larsson</i> och	
» <i>O. R. Themptander</i> erhöilo hvardera	122 röster samt
» <i>O. B. Olsson</i>	121 röster.

§ 8.

Slutligen verkställdes val af tre ledamöter för att hafva värden om Kammarrens ekonomiska angelägenheter. I sådant afseende valdes:

Herr <i>J. G. Granlund</i>	med 99 röster
» <i>Gustaf Ericsson</i>	» 98 »
och » <i>I. Lyttkens</i>	» 98 »

§ 9.

Herr vice Talmannen *Wijk* erhöil på begäran ordet och yttrade:

I enlighet med hvad hittills varit öfifigt, tillåter jag mig hemställa, att Kammaren ville för sin del besluta att det tal, som Herr Talman-
nen sistlidne Lördag å rikssalen höll till Hans Maj:t Konungen, måtte, under förutsättning af Herr Talmannens medgifvande, i Kammarens protokoll för denna dag intagas.

Kammaren biföll detta förslag, i följd hvaraf ifrågavarande tal skulle här intagas, så lydande:

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Andra Kammaren helsar Eders Maj:t med uppriktig vördnad och tillgifvenhet. Djupt och allvarligt känner Kammaren ansvaret och betydelsen af de höga medborgerliga pligter, den går att utöfva, och icke minst förpligtelsen, att samvetsgrant afväga statens behof och folkets förmåga att tillfredsställa desamma.

Riksdagen har begärt och Eders Maj:t har i nåder anbefallt förberedande åtgärder för ordnande af landets skatteväsen; dermed har åt denna fråga gifvits ett framstående rum.

Vår tid är full af oro, och ingen vet hvad den förbereder; men det veta vi, att tidens stormar, om de bryta sig mot våra stränder, skola möta ett högsinnadt folk, som, likt dess fäder, vill tro på Gud, på Kung och Fosterland, mäktigt nog, att af det bestående häfda hvad som är godt och under århundrade värnat om friheten.

Nedkallande den Högstes välsignelse öfver Konung och Fädernesland, är Andra Kammaren förvissad att städse få vara i Eders Maj:ts nådiga hägn innesluten.

§ 10.

Till bordläggning anmälles:

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof;

Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit; samt

Riksdagens år 1879 församlade revisorerers berättelser:

a) angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1877;

b) angående Riksbanken; och

c) angående granskning af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde, hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.